

PRENUMERATA

Kurjer Warszawski wychodzi w dni powszednie wieczorem, w niedziele i święta rano, a nadto wychodzi stale w dni powszednie, z wyjątkiem dni poświęconych dodatki poranne.

Warunki prenumeraty podane są w nagłówku numeru głównego.

Oddzielna przedpłata na dodatki poranne przyjmowana być nie może.

Dziś: Gabriela Arch.
Niedziela: Józefa Obl. N. P. M.
Poniedziałek: Wincentego B.
Wtorek: Benedykta Op.

Wschód słońca o godzinie 6-ej minut 17.
Zachód 6-ej 8
Długość dnia godzin 11 45
Przybyło 4 7

Wschód księżyca o godzinie 5 minut 45 r.
Zachód 2 24 w.
Wysokość wody na Wiśle st. 6 c. 8 (st. 7 c. 0).
Dziś o godzinie 4-ej rano ciepła 3°.

OGŁOSZENIA

Reklamy: za jeden wiersz garmentowy albo jego miejsce pierwszy raz 25 kop., każdy następny raz 20 kop.

Nekrologja: za jeden wiersz 15 kop.

Zwycięzcy i mały ogłoszenia w dodatkach porannych nie zamieszczają się.

Ogłoszenia i prenumeraty przyjmuje kantor codziennie od 8-ej rano do 8-ej wiecz., w niedziele i święta od 10 do 12 po poł.

Sroda: Boguchwała B.
Czwartek: Katarzyny K. S.
Piątek: Marka Męcz.
Sobota: Zwiast. N. P. M.

Redakcja, Administracja i Drukarnia: Plac Teatralny nr. 9. — Telefon Redakcji 268. — Telefon Administracji 517.
W Łodzi kantor własny. Piotrkowska 7/231, telefonu nr. 313.

KALENDARZ

Imiona słowiańskie: Dziś Bohdana, jutro Polemira.
Zgromadzenia: Szósty dzień obrad górników. (Sala sztabowa w magistracie — 11 przed południem.) — Posiedzenie członków wydziału zupy rumfordzkiej i komitetu rachunkowego Towarzystwa dobroczynności. (Gmach Towarzystwa na Krak.-Przedm.—5 po południu.) — Ogólne zebranie ofiarodawców Muzeum rzemieślniczego. (Gmach Muzeum przemysłu i rolnictwa na Krak.-Przedm.—8 wieczorem.) — Drugie doroczne zebranie ogólne szwajcarskiego Towarzystwa dobroczynności w Warszawie. (Sala hotelu Polskiego—8 wieczorem.) — Posiedzenie członków sekcji przemysłu chemicznego Towarzystwa popierania przemysłu i handlu. (Gmach Muzeum przemysłu i rolnictwa na Krak.-Przedm.—7½ wieczorem.)

Zapisy: Sprawdzanie dowodów oraz odbieranie piśmiennych opinii lekarzy o stanie zdrowia dzieci, zapisanych jako kandydatów do kolonij letnich. (Lokal lecznicy I-ej dla ubogich chorych, Niecała, 1—7½ wieczorem.)

Wystawy stałe: Wystawa Towarzystwa sztuk pięknych. (Krak.-Przedm. N. 15—od 10-ej rano do 4-ej po południu.) — Wystawa obrazów Krywulita. (Hotel Europejski—od 10-ej rano do 8-ej wieczorem.) — Wystawa obrazów spółki malarzy i rzeźbiarzy. (Nowy-Swiat N. 27—od 10-ej rano do 7½ wiecz.) — Wystawa etnograficzna. (Krak.-Przedm. 17—od 10-ej rano do 4-ej po poł.) — Wystawa prób i wzorów przemysłu fabrycznego i rzemieślniczego krajowego. (Gmach Muzeum przemysłu i rolnictwa na Krak.-Przedm. N. 66—codziennie od 10-ej rano do 4-ej po południu, w niedziele zaś i święta od 12—4-ej po południu. Wejście bezpłatne.)

Odczyty: Na dochód Towarzystwa osad rolnych i przytułków rzemieślniczych odczyt dra filozofii Juliana Ochrowicza p. t. „Z tajemnic kapłanów egipskich”. (Sala ratuszowa—6 po południu.)

Zabawy: Wieczór muzyczny dla członków Towarzystwa wioślarskiego, ich rodzin oraz osób zaproszonych. (Lokal zimowy Towarzystwa przy ulicy Królewskiej—8 wieczorem.) — Ostatni w sezonie tegorocznym wieczorek muzyczny dla członków Stowarzyszenia wzajemnej pomocy subiektyw handlowych i przemysłowych wyznania mojżeszowego oraz osób zaproszonych. (Lokal Stowarzyszenia przy ulicy Długiej—8 wieczorem.)

Teatry: Wielki: dziś „Aida” (z udziałem pań: Libji Drog i Kaziimi ry Hellerówny oraz Oktawjusza Nouvelli’ego); jutro „Willidy” (z udziałem panny Augustyny Cruz i p. Russitano) oraz „Divertissement baletowe” (z udziałem panny Petipa i p. Bekefi); — Rozmaitości: dziś „Flirt”; jutro „Freddie”; — Mały: dziś „Wielki Mogół”; jutro „Wielki Mogół”. (7½ wieczorem.)

Lombard miejski: Gotówki w kasie lombardu do rozdania zastawy znajduje się na dzień dzisiejszy 9618 rs. 17 kop. (Pożyczki wydawane będą od 9-ej rano do 2-ej po południu, wykup zaś i prolongata skutecznijają się od 9-ej rano do 3-ej po południu.)

Zjazd górniczy.

VI

Jedną z najważniejszych spraw naszego górnictwa wczoraj omawiano i rozstrzygnięto, a mianowicie stała organizację przyszłych zjazdów periodycznych oraz utworzenie legalnego organu, stale pośredniczącego między przemysłowcami górniczymi Królestwa Polskiego a ministerjami dóbr państwa i komunikacyj, jak również innymi dekansterjami rządowymi, a nawet instytucjami społecznymi.

Przewodniczący odczytał pracownice ułożony przez komisję projekt statutu i nad każdym paragrafem otwierał dyskusję.

Statut ten w ogólnych zarysach tak się przedstawia:

Zjazdy górnicze zbierają się co trzy lata w Warszawie, lecz w razie pilnej potrzeby, wymagającej kolejącego rozstrzygnięcia ważniejszych spraw, mogą być częściej zwoływane. Cele zjazdów: 1) prowadzenie statystyki przemysłu górniczego za każdy trzyletni okres; 2) załatwianie wspólnych spraw gospodarczych i administracyjnych; 3) regulowanie spraw, dotyczących taryf przewozowych na ciała mineralne i produkcję górniczą; 4) roztrząsanie wszelkich kwestyj, odnoszących się do górnictwa krajowego; 5) pośredniczenie w wyjednawaniu u rządu i rozmaitych instytucyj ulg oraz ułatwień, dążących do rozwoju przemysłu górniczego.

Przewodniczącą każdego zjazdu, mianowany przez ministerjum dóbr państwa, zawiadamia członków zawczasu o terminie zjazdu. Członkami rzeczywistymi mogą być wszyscy bez wyjątku właściciele kopalni i fabryk żelaza oraz w ogóle zakładów górniczych, uczestniczyć wszakże w obradach mogą z głosem doradczym przedstawiciele kolei, naukowych, technicznych lub handlowych stowarzyszeń, wreszcie wszystkie osoby, interesujące się sprawami górnictwa. W razie, jeżeli kopalnia lub fabryka zostaje wypuszczona w dzierżawę, wówczas dzierżawca a nie właściciel wchodzi w prawa członka zjazdu. Program zjazdu zawczasu winien być przez ministerjum zatwierdzony, a z każdego posiedzenia spisuje wybrany sekretarz protokół, które na następnej sesji

odeczytane i podpisane przez prezydium i przynajmniej 3-ch członków, uważane są za prawomocne. W razie różnicy zdań przy decydowaniu wniosków (te winny być zawczasu w myśl programu składane) przewodniczący zarządza głosowanie jawne, które na żądanie 10-iu członków może być zamienione na tajne.

Dla wykonywania uchwał zjazdu i różnych czynności w przerwach między zjazdami, ustanawiają się następujące organy: rada górnicza, złożona z 5-iu członków i trzech kandydatów, komisja rewizyjna z 3-ch osób, wreszcie pełnomocnik popierający interesy naszego górnictwa w Petersburgu. Członkowie komisji rewizyjnej, oraz rady, wybierają z pomiędzy siebie przewodniczącego.

Atrybucje rady są następujące: 1) starać się w obee rządu o czynienie zadosyć wszystkim potrzebom górnictwa krajowego, zwłaszcza tym, jakie wynikają z uchwał zjazdu; 2) reprezentować przemysł górniczy Królestwa Polskiego w ministerjum dóbr państwa i znosić się z władzami; 3) wyjednywać prawidłowe taryfy za przewóz zwłok i produktów górniczych; 4) prowadzić statystykę przemysłu górniczego i prace w tym kierunku napisane ogłaszać drukiem; 5) uczestniczyć w komisjach rządowych, o ile one dotyczą przemysłu górniczego w Królestwie Polskiem; 6) zarządzać funduszami zjazdu; 7) zwoływać w razie potrzeby zjazdy nadzwyczajne; 8) układać listę członków i oznaczać produkcję roczną każdego z uczestników, dla obliczenia głosów dodatkowych; 9) przyznawać wnioski członków, dotyczące spraw, mających się na posiedzeniach zjazdowych omawiać; 10) z działalności swej zdawać przed zjazdem szczegółowe sprawozdanie.

Przy radzie funkcjonuje stałe biuro (w Dąbrowie) z osobnym referentem i prezesem. Postanowienia rady o tyle są ważne, o ile się zbierze przynajmniej trzech członków.

Każdy uczestnik zjazdu może być wybrany na członka rady, a wybory przez tajne głosowanie odbywają się co trzy lata na każdym zjeździe.

Komisja rewizyjna sprawdza i kontroluje wszelkie fundusze i składa sprawozdanie zjazdowi.

Na utrzymanie biura rady na koszty organizacyj zjazdów, kosztu podróży pełnomocnika, druki itp., ko-

59)

NAFTA

POWIEŚĆ

Sewera.

(Dalszy ciąg.)

Przez całą drogę do stacji kolei Zygmunt udawał zagniewanego na los i Różę, a w głębi serca był rad.

— Niewiadomo, co mi sądono, a mógłbym się niepotrzebnie zawaunturować z żydówką. Szkoda czasu; tyle go zmarowałem na Podniebin. Ruszaj! — wołał na chłopca. — Za godzinę pociąg odchodzi. I znowu stracić sześć godzin życia, to okropne.

Wrzał niecierpliwością.

Koniki, po zjedzeniu ćwierci owsa, leciały jak opętane i wpadły na stację na dziesięć minut przed przyściem pociągu. Szyny wyciągnięte, dworzec kolei, druty telegraficzne, czerwone latarnie, dobrze usposobiły Zygmunta.

— Nareszcie, jestem przecie w Europie — szepnął.

Zeskoczył, kupił bilet do pierwszej klasy, rzeczy służba zabrała.

Pociąg nadjechał. Widok lecącej maszyny, ciągnącej wagony, rozjaśnił mu oblicze. W wagonie czuł się jak u siebie.

— Nareszcie — powtarzał — nareszcie! Zdaje mi się, że uciekłem z więzienia...

Pomacał, czy na pugilares, wyjął go, przeliczył jeszcze raz pieniądze. Były wszystkie.

„Mimo rozległości mojego dawnego majątku, nigdy w życiu nie miałem takiej sumy bezwzględnie mojej, z którą mogę robić, co mi się żywnie podoba, bez strachu o jutro.

Bez strachu o jutro, to wielkie słowo i ten je tylko rozumie, kto drżał o jutro, marzył o boskiej śmierci, mimo, że młodość odpychała tę straszną, groźną chwilę... Wymęczyłem się, wy szarpał, wygłodził... Ale zwyciężyłem.

Uczucie zwycięstwa, którego nigdy jeszcze nie znał, rozgrzewało mu serce radością i dumą. Poił się niem.

Po uniesieniach przyszła reakcja.

„Co znaczą mizerne pięćdziesiąt tysięcy? Zaledwo wystarczą na pół roku, a tymczasem Stefan wszystkie dochody rzucił w kopalnię, masę długów narobił... I znowu smutny powrót do Podniebia. Gdyby się zdarzył jakiś pewny interes a świetny, mógłbym się i rzucić...”

Gorączka walki i zdobyczy wracała, biorąc go w swoje posiadanie.

Na trzeciej stacji panował niezwykle ruch; otworzył okno. Wśród gromadki ludzi stał o kwadratowej budowie młody Amerykanin. Zygmunt skłonił mu się ręką.

Amerykanin przybiegł do wagonu.

— How do you do?

— How do you do. Od tygodnia mówimy o tobie, sir.

— Bardzo jestem wdzięczny. Lecz czemu mam przypisać tę łaskę?

— Wielki interes. Stryjowi zabieramy najmniej pół miliona.

— Winszuję.

— Możesz pan mieć do dyspozycji czterdzieści tysięcy guldenów?

— Mogę.

— Kiedy?

— Zaraz, w tej chwili. Mam je przy sobie.

— Chcesz przystąpić do spółki na trzeciego?

— Z przyjemnością, jeżeli, jeżeli, jeżeli...

— Rozumiem. A zatem wysiadaj pan.

Klasnął w dłonie, służba nadbiegła. Zygmunt wysiadł z wagonu.

— Każ im pan rzeczy swoje zanieść na moją amerykańkę.

Zadzwoniono. Młodzi ludzie, zapaliwszy cygara, wskoczyli na wysoki o wielkich kołach tarantas, pędząc cicho po gliniastej drodze.

— Stryj w przeszłym roku zmarnował dwakroć sto tysięcy na poszukiwaniach nafty, aż nareszcie znalazł ją tu, w miejscu, do którego jedziemy.

My cicho przyszliśmy za nim, rozpatrując dokładnie teren. Mimo fałistości powierzchni, lekka spadzistość całego gruntu skłania się ku południowi. Pokłady twardego piaskowca również z północy na południe się podają. Formacja eocenska stwierdzona pod kątem dziewiątej godziny na busoli. Na całym południowym terenie za czterdzieści tysięcy, spółnik mój dał drugie tyle, a potrzeba nam trzeciego, aby jeżeli nie ubiedz stryja, to mu przynajmniej połowę nafty odebrać. Stryj śmieje się z naszego dowcipu, lecz gorzko, a gdyby mógł, toby nam kości połamał.

(Dalszy ciąg nastąpi.)

misja proponuje *maximum* 18,000 rs. rocznie, chociaż wydatek ten w praktyce, może się okazać o wiele mniejszym. Suma ta obciąża wszystkich przemysłowców górniczych, o ile są członkami zjazdu w stosunku do ilości produkcji każdego, czyli do listy posiadanych głosów t. zw. dodatkowych.

Z tego rozdziału wynika, że niektórzy przemysłowcy głównie towarzystwa i spółki, płacić będą na koszt reprezentacyjny po 2,000 rs. rocznie, a nawet i więcej, drobniejsi przemysłowcy po 100 lub paręset rs.

W każdym razie wydatek ten, w obec wyraźnych korzyści dla każdego przemysłowca górniczego, nie jest znaczny.

W dyskusji nad statutem brali udział pp.: Niedźwiedzki, Lipiński, Strasburger, Witwicki, Grabiński, Grzywniak i Kontkiewicz.

W pewnych punktach drobniejszych, nie zmieniających zasady streszczonego powyżej projektu, poczyniono kilka zmian.

Ostatecznie cały statut jednomyślnie bez głosowania przyjęto i na tem wczorajsze obrady zakończono.

*

Wszystkie referaty pojedynczych komisji są już gotowe, przez dziś i jutro więc, czynności zjazdu mogą być ukończone.

Wczoraj członkowie zjazdu pp.: Mauve i T. Skałwiński, uczynili podanie do dyrekcji kolei wiedeńskiej, aby przystanek Gziesków zamienić na stację.

Dzisiejsza sesja rozpoczyna się o godzinie 11-ej rano od obrad nad projektem ustawy kas wkładowo zaliczkowych, czyli przezorności.

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE.

— Jak to już zaznaczyliśmy, magistrat tutejszy bierze udział w wystawie higienicznej, zapowiedzianej na maj r. b. w Petersburgu. Obecnie magistrat, zawiadamiając zarząd kolei petersburskiej, że dla urządzenia swego oddziału wysła dwóch inżynierów, kilku malarzy, około 6,000 pudów cegły fasonowej i około 1,200 pudów różnych żelaznych przyrządów, prosi o wydanie bezpłatnych biletów na przejazd dla pomienionych osób i uwolnienie od opłaty frachtu od przedmiotów, gdyż wyznaczony na urządzenie pawilonu wystawowego w budżecie fundusz jest bardzo szczupły.

— Pomiedzy legatami uczynionemi przez s. p. Stanisława Stefanowicza, zapisana była także na kościół przy ulicy Dzielnej połowa sumy, otrzymanej za nieruchomości nr. 3115/AB w Warszawie. Obecnie prokuratora zawiadomiła, że nieruchomości powyższa sprzedana została na licytacji publicznej i połowa szacunku, po potrąceniu kosztów wynosi rs. 14,940 kop. 38. Sumę tę, stosownie do powyższego legatu, wcielono do ogólnego funduszu na budowę wzmiankowanego kościoła.

— Na wtorkowym posiedzeniu sekcji technicznej tutejszego oddziału Towarzystwa popierania ruskiego przemysłu i handlu, uczestnik zjazdu górniczego inżynier Kontkiewicz zda sprawę z przemysłu węglanego w zagłębiu dąbrowskim, a na następną sesję inżynier Stanisław Wolff przygotowywa szczegółowe sprawozdanie o obradach odbywającego się obecnie zjazdu górników i przemysłowców górniczych Królestwa Polskiego.

— Dowiadujemy się, iż sprawa przeniesienia biur kolei terespolskiej na ul. Hortensję uległa zwłoce.

— Russkie Towarzystwo żeglugi parowej zawiadomiło wszystkie zarządy kolejowe, że wskutek otwarcia żeglugi na Dnieprze i morzu Azowskim, mogą już być przyjmowane i wysyłane wszelkie towary do portów morza Azowskiego.

— Zawiadowca stacji Gasocin kolei nadwiślańskiej na infiejsce s. p. Bogusławskiego został zamianowany dotychczasowy pomocnik zawiadowcy stacji Kowel, p. Przemieniecki.

— Zarząd kolei nadwiślańskiej otrzymał zawiadomienie, że w tych dniach ma przybyć z Petersburga na rewizję tej kolei, starszy inspektor rządowy, inżynier Hibzman, delegowany przez główną inspekcję kolejową.

— Z teatru i muzyki.

* Na wczorajszym posiedzeniu komitetu budowy pomników dla Królikowskiego i Żółkowskiego, odbytem pod przewodnictwem prezesa dyrekcji teatrów pułkownika Karandiejewa, zapadła uchwała co do urządzenia widowiska w teatrze Wielkim na rzecz funduszu pomnikowego.

Przedstawienie ma się odbyć w d. 17-ym kwietnia, wieczorem.

Prawdopodobnie złożą się nań działy: operowy, dramatyczny i baletowy.

Nadto prof. Gerson, członek komitetu, przysto-

wuje obrazy niktą, w których szeregu ukażą się obaj zmarli artyści, Żółkowski i Królikowski — w swoich rolach najwybitniejszych.

* W tych czasach dyrekcja zapowiada cały szereg przedstawień porannych.

Odbędzie się one: na rzecz kasy pożyczkowej artystów, na benefisy — pani Zimajerowej, p. Ładnowskiego i p. Mellera.

Nadto, wkrótce dany będzie wieczór w teatrze Wielkim („Willidy” i balet z panią Petipą oraz panem Bekefi) na ochronę Mikołajewską.

* Tenor, p. Jaroński, znany z występów w Tow. muzycznym, celem uzyskania debiutów w operze, odbył wczoraj na scenie teatru Wielkiego próbę wstępną wobec przedstawicieli dyrekcji teatrów.

Pan J. śpiewał cawatinę z „Fausta.”

* Słyszeliśmy, iż znani melomani tutejsi hr. R. i hr. W. czynią energiczne zabiegi około wystawienia *Cavalleria rusticana* Mascagniego z siłami amator-skimi.

Przedstawienie ma być dane na rzecz kasy pożyczkowej artystów w teatrze Wielkim.

Partje Santuzzy obejmuje p. Weichertowa.

* W d. 23-im b. m., w sali ratuszowej, o godzinie 8 ej wieczorem, odbędzie się wielki koncert na dochód osad rolnych.

* Prezes dyrekcji teatrów w tych dniach udaje się do Petersburga celem ostatecznego porozumienia się co do występów trupy ruskiej w teatrze Wielkim; występy zacząć się mają od d. 13-go maja.

* Słyszeliśmy, iż sztuka Bałuckiego „Flirt” w przekładzie, z upoważnienia autora, ukaże się wkrótce na repertuarze teatru rządowego w Moskwie.

— Pomnik Żółkowskiego.

Sprawa przerobienia pomnika s. p. Alojzego Żółkowskiego została załatwiona.

Zięć zmarłego artysty, p. Ostrowski, umyślnie przyjechał ze Lwowa, celem naradzenia się z gronem specjalistów co do skali potrzebnych przeróbek nagrobka.

W rezultacie p. O. zwrócił się do twórcy pomnika, p. Pyrowicza, z prośbą o powiększenie głównej figury z 3-ch na 4½ łokcia.

Artysta przedstawił szkic nowej figury w pozie zupełnie zmienionej, jak również rysunek symbolów komedji, które będą wprowadzone do pomnika.

Plan przyjęto, przyzem p. P. obowiązał się wykonać figurę za cenę kosztu, ornamentacje zaś bezpłatnie.

Nowa figura będzie wykonana około lipca r. b.

— Szlachetny pomysł.

W miesiące naszym przed kilkoma miesiącami ciężko zachorował jeden z artystów malarzy.

Ogół kolegów niezwłocznie przystąpił do składki, której rezultat wyniósł pokaźną sumę 2,000 rs.

Fundusz powyższy powierzono gronu artystów z prośbą o odpowiednie jej użytkowanie.

Mandatarjusze zwołali naradę, złożoną z dwóch konsultantów chorego, oraz członków najbliższej rodziny.

Na naradzie tej lekarze oświadczyli, iż stan chorego jest beznadziejny, rodzina zaś zawiadomiła, iż byt małżonki artysty jest zapewniony.

Wobec tego ¼ część kapitału zarezerwowano na dalsze potrzeby chorego, pozostała suma ma służyć jako fundusz pomocy dla chorych i podupadłych artystów malarzy i rzeźbiarzy.

Szczegóły projektu po przejściu odpowiednich formalności będą ogłoszone.

— Żegluga.

Stale obniżający się od dłuższego czasu poziom Wisły pod Warszawą od wczorajszego rana zaczął się powoli podwyższać; wczoraj wieczorem notowano 6 stóp 11 cali.

Pierwsza od mostu przystań żeglugi M. Fajansa służy dla parowców i ekspedycji towarów do Włocławka, druga mniejsza dla statków udających się w górę rzeki, a trzecia żeglugi St. Górnickiego dla jadących lub ekspedujących towary do Płocka.

— Z niedozoru.

W mieszkaniu Kazimierzy Gulczowej na Woli pozostawiono bez dozoru 3-letnią dziewczynkę, bawiącą się w oknie lokalu strychowego.

Dziecko wybiło szybę i spadło na kupę gruzu.

Biedna ofiara męczynnej lekkomyślności złamała rękę i poniosła ciężki szwank krzyża, grożący kalectwem na całe życie.

— Po pijanemu.

Nocy wczorajszej Ludwik Sitkowski, powracając z sutych libacji brzegiem Wisły, przypadkowo czy też z brawury pijackiej wpadł do wody.

Towarzysze wydobyli go w stanie bezprzytomnym.

Okazało się, iż Sitkowski, przedtem mocno rozgrzany, został w zimnej kąpieli sparaliżowany.

Zyciu S. grozi niebezpieczeństwo.

— Z trzeciego piętra.

W dniu wczorajszym pod № 9-ym przy ul. Przejazd lokaj dentyści, Stanisław Rakowski, myjąc okna, stracił równowagę i spadł z trzeciego piętra.

Podniesiono go z rozbitą czaszką.

Rakowskiego odwieziono do szpitala, ze słabymi oznakami życia.

— Śmierć przy pracy.

Mieszkaniec Burakowa, Jan Prucik, wioząc wczoraj drzewo, został spadniętą belką przygnieciony.

W jednej chwili nastąpił gwałtowny krwotok i Prucik, w niespełna pół godziny, nie odzyskawszy przytomności, życie zakończył.

— Pod kołami pociągu.

W dniu onegdajszym na 10-aj wiorście kolei terespolskiej znaleziono zwłoki mężczyzny z oderwaną głową, ręką i nogą.

W denacie poznano oficjalistę kolejowego, Bazylego Terontjewa, który, powracając z Warszawy plantem, padł ofiarą własnej nieostrożności.

NOTATNIK TERMINOWY.

— D. 20-go marca, o godz. 1-iej po południu, w lokalu Towarzystwa ogrodniczego (ul. Chmielna № 14-ty) odbędzie się sprzedaż przez licytację 10 partij drzewek owocowych, będących własnością tegoż Towarzystwa, w ogólnej ilości około 2600 sztuk jabłonek i 100 śliw. Licytacja *in plus* zacznie się od 10 kop. za sztukę.

NEKROLOGJA.

Franciszek Bagiński,

INŻYNIER.

opatrzone św. Sakramentami, po krótkich lecz ciężkich cierpieniach, zasnął w Bogu dnia 16-go marca r. b., przeżywszy lat 64. Pogrzebna w głębokim smutku: żona, dzieci i rodzina zapraszają krewnych, przyjaciół, kolegów i znajomych na żałobne nabożeństwo do kościoła Wszystkich Świętych na Grzybowie w dniu 18-ym marca to jest w sobotę, o godzinie 11-iej przed poł., a następnie na wyprowadzenie zwłok w tymże dniu i z tegoż kościoła, zaraz po skończonym nabożeństwie na cmentarz powązkowski.

Marja z Greczychinów Stuermer,

żona dyrektora fabryki,

po długich cierpieniach zmarła dnia 16-go b. m. w wieku lat 33. Wyprowadzenie zwłok na cmentarz wolski nastąpi w niedzielę, dnia 19-go b. m., o godzinie 11-iej przed poł. z domu № 19 przy ulicy Mokotowskiej. Na smutny ten obrzęd pozostali mąż z dziećmi zaprasza krewnych i znajomych. —1165—

† D. 19-go marca, w niedzielę, jako w dniu imienin s. p. Józefy Orczyńskiej,

odbędzie się nabożeństwo w kościele archikatedralnym św. Jana, o godzinie 8 i pół rana, na które pozostała rodzina zaprasza żyjących. —000—

— Za dusze s. p. Karoliny z Szaniawskich i Zenona małżonków Witoszyńskich,

odprawione zostanie dnia 18-go b. m., o godzinie 9 i pół rana, nabożeństwo żałobne w kościele św. Aleksandra. —1161—

† Dnia 20-go marca, w poniedziałek, odbędzie się żałobne nabożeństwo w kościele św. Piotra i Pawła na Koszykach, o godzinie 10-iej rana, za dusze 1164

s. p. Józefy Krysińskiej.

Z sądów.

Ojciec-bójstwo.

Kielce dnia 15 marca.

(Korespondencja własna Kurjera warszawskiego.)

W dniu dzisiejszym szczupła sala kieleckiego sądu okręgowego wypełniła się po brzegi publicznością, wpuszczaną za biletami, dla wysłuchania ciekawej i budzącej niemłą sensację sprawy o ojciec-bójstwo. W istocie rozmyślnie zabójstwo ojca przez syna, ze sfer inteligentniejszych zaliczyć wypada do wypadków niezmiernie rzadkich, tembardziej gdy powodem zbrodni były kwestje majątkowe.

Komplet sądu pod przewodnictwem prezesa A. Szulca składają członkowie: Amalickij i Gonczarow, oskarża towarzysz prokuratora Bagrinowski. Na ławie oskarżonych zasiadli: Władysław Marcelli Gottschalk, lat 24, syn właściciela dóbr i włościanin: Stanisław Majczak 33 lat, Mateusz Sieruga 28 lat i Zofia Kozbiellak, lat 20, oskarżeni: Władysław Gottschalk i Majczak — o rozmyślnie zabójstwo ojca pierwszego z nich, Władysława Gottschalka, Sieruga — o niedoniesienie o zamierzonym przestępstwie, a nadto Gottschalk, Majczak i Korbilówna, o usiłowanie otru-

cia zabitego w następstwie Gotschalka, przez podanie w mleku, przed dwoma mniej więcej laty, truciźny.

Ławę obrońców zajęli wyznaczeni z urzędu adwokaci przysięgli: Dunin (Gotschalka), Tymieniecki (Majczaka i Korbielówny) i Karwicki (z wyboru Sierugi).

Zebrana publiczność z ciekawością badała twarze wprowadzonych do sali oskarżonych, z których Gotschalk przedstawia się jako człowiek młody, dość przystojny, twarz pospolita, nie odznaczająca się ani wybitną inteligencją, ani też z drugiej strony nie okazującą najmniejszych oznak zezwierzęcenia lub nawet gwałtownych namiętności. Przez cały czas śledztwa zachowuje się spokojnie, bez wzruszenia, niekiedy sam świadkom podaje zapytania, nawet niektóre bardzo trafne. Również i Majczak wybitnego typu nie przedstawia. Korbielówna młoda, dość przystojna wiejska dziewczyna, spogląda na przebieg sprawy, raczej z ciekawością, aniżeli obawą. Po załatwieniu zwykłych formalności prawnych i proceduralnych, odczytano obszerny akt oskarżenia, który w krótkim podajemy streszczeniu:

Dnia 28-go maja 1892-go r. został zabity w swoim mieszkaniu właściciel dóbr Sieczków w pow. stopnickim, Władysław Gotschalk. Zabójca dokonał mordu wystrzałem z fuzji, przez okno jadalnego pokoju, w którym zmarły siedział przy kolacji ze swoją córką Bronisławą. Sekcja wykazała, że broń nabita była siekającami, a nie śrótkami.

Głos opinii publicznej oskarżał o udział w tem zabójstwie najstarszego syna zmarłego, Władysława Marceliego Gotschalka, którego zle prowadzenie i ciągle właśnie z ojcem powszechnie były znane. Pierwotne dochodzenie policyjne zwróciło uwagę przede wszystkim na nienormalne zachowanie się Gotschalka w chwili zabójstwa. Gdy się mianowicie rozległ huk wystrzału, był on w kuchni przy licznych świadkach, a gdy się stało wiadomem o morderstwie starego Gotschalka, głośno się odezwał: „dobrze, że ja byłem w kuchni, gdyż inaczej mnie by na pewno posadzono o to zabójstwo.” Płacz nawet oskarżonego wydał się świadkom udany i nieszczerzy. Jeden ze świadków, Wołski, zeznał dalej, że podслуchał zagadkową rozmowę młodego Gotschalka z Majczakiem i Sierugą, w której Majczak zapytał Gotschalka: „a cóż będzie z temi trzema zającami?” na co Gotschalk miał odpowiedzieć, że: „stary dziś wieczorem pojedzie do Stargowa z córką i pisarzem,” do czego znów Sieruga dodał: „z popem sami poradzimy.” Wedle rozumienia świadków, rozmowa ta miała się odnosić do starego Gotschalka, jego córki i pisarza (trzy zające). Nazwa zaś „popa” dotyczyła miejscowego proboszcza, ks. Stwarcy, który ze swego duchownego stanowiska istotnie gromił często młodego Gotschalka za złe i niemoralne życie.

Śledztwo wykazało dalej, że młody Gotschalk żył w ścisłych stosunkach z odprawionym furmanem swego ojca, Majczakiem, jak również z dawnym dworskim służącym, Sierugą; przepędzał on całe dni w domu Sierugi i nawet posadzano go o ścisły stosunek z żoną tego ostatniego. Majczak znów ułatwiał mu znajomości z innymi kobietami we wsi. Wyjaśniono dalej, że młody Gotschalk wychowywał się w pensjonacie Hillera w Kielcach, lecz za kradzież zegarka koledze został wydalony.

Że następnie był on umieszczanym jako praktykant u wujów, następnie w dobrach hr. Skórzewskiego, lecz wkrótce powrócił do domu, gdzie stał zamieszkał. Odtąd wzrastające wciąż nieporozumienia i kłótnie syna z ojcem przybrały niesłychane rozmiary. Syn domagał się wydzielenia mu majątku, a gdy tego nie otrzymał, kradł zboże i produkty z folwarku ojca, dzielił się z Majczakiem i Sierugą, i za fundusze tą drogą otrzymane hulał i pił razem ze swoimi faworytami.

Nie widząc innego wyjścia, stary Gotschalk postanowił majątek sprzedać, o czem ogłosił nawet w *Gazecie kieleckiej*. W tym czasie młody Gotschalk kupił sobie dubeltówkę, co tak zaniepokoiło ojca, że kazał kowalowi odbić zamek od kuferka syna, aby broń odebrać, lecz na to wszedł oskarżony i wypędził ojca i kowala ze swojego pokoju. Wystrzał z dubeltówki tej, jak się okazało, położył później starego Gotschalka trupem.

W dzień zabójstwa, około godz. 9-ej wieczorem, świadkowie widzieli Majczaka, idącego z domu Sierugi ku domowi. Siedział on jednak bez broni, z czego akt oskarżenia wyprowadza wniosek, że broń tę dostał on dopiero w samym dworze. Poszlaki te wystarczyły do pociągnięcia do odpowiedzialności Majczaka, który z początku zapierał się, lecz następnie objaśnił, że przed dwoma laty, jako furman starego Gotschalka, był przez niego pobity, wskutek czego służbę opuścił i przyszedł do młodego pana, który go polubił i nawet zawarł związek przyjaźni. Wtedy młody Gotschalk zaczął go wtajemniczać w swój zamiar pozbycia się ojca i wreszcie skłonił do zabójstwa; że pierwotnie miał on strzelać do wracają-

cego z kościoła wieczorem Gotschalka, lecz zamiaru tego nie wykonał. Dopiero po powrocie starego pana do domu, za radą i namową młodego, wystrzelił przez okno i w ten sposób dokonał zamierzonego czynu. Po spełnieniu zabójstwa, uciekł w pole, a broń oddał gajowemu Nawrotowi, gdzie istotnie ją znaleziono, ze śladami świeżego wystrzału z lewej lufy.

Zbadany dalej Sieruga przyznał, że wiedział o zamierzonym zabójstwie, lecz z obawy przed Majczakiem i młodym Gotschalkiem milczał.

Władysław Marceli Gotschalk do winy się nie przyznał i zaprzeczył wszelkim insynuacjom Majczaka, objaśniając, że dubeltówka została mu skradzioną znacznie wcześniej. Wreszcie i Majczak zmienił swoje pierwotne zeznanie, oświadczając, że zabójstwa dokonał bez namowy, jedynie przez zemstę za wydalenie i pobicie i że istotnie dubeltówkę wykradł młodym Gotschalkowi, wedle zaś wyjaśnień Sierugi ten ostatni przed dwoma laty słyszał pogrozki Majczaka, że zabije starego Gotschalka, lecz o nich nie doniósł, uważając, że były to częste pogrozki. O zamierzeniem zaś ostatniem morderstwie żadnych nie miał wiadomości.

Przy badaniu świadków, wykazało się dalej, że przed dwoma laty stary Gotschalk był truty w mleku, podanem mu przez Zofję Kościel, lecz dostał gwałtownych wymiotów i ocalał; w mleku tem znalazł się biały proszek. Zmarły otwarcie opowiadał, że to była sprawa jego syna, lecz uniknięcia skandalu sprawę zatarto, a proszek zniszczono.

Sprawdzone dalej, że Kościelówna była kochanką młodego Gotschalka, że następnie została ze służby wydalona i później miała przed znajomymi kobietami przyznać się do czynu zbrodnego, oświadczając, że uczyniła to za namową młodego Gotschalka.

Śledztwo sądowe gnie o wiele zmieniło poszlaki śledztwa pierwotnego. Część świadków, głównie z prostego stanu, odwołała swoje pierwotne zeznania. Badani jednak krewni i sąsiedzi domu Gotschalków przedstawili sądowi obraz nieprawdopodobny nieledwie, a jednak prawdziwy i pełen grozy — stosunków domowych tej rodziny.

Okazało się, co następuje: rodzina Gotschalków pochodzi z Prus, oddawna jednak jest tu aklimatyzowana. Stary Gotschalk pracą ciężką, lecz uczciwą, dorobił się majątku. Pracowity, oszczędny, nieco w stosunku do służby popędliwy, obarczony był liczną rodziną, złożoną z żony, trzech synów i trzech córek. Najstarszy Władysław Marceli edukacji nie przyjął, a po powrocie do domu rodzicielskiego zamienił go w prawdziwe piekło. Popierany przez słabą i nad wszystko kochającą go matkę, całe dni przepędzał ze służbą na rozpucie i pijaństwie. Środki dostarczały mu zapasy ojcowskie, które przywlaszczał sobie bez wiedzy ojca, a nie bez zezwolenia matki. Na wszelkie napomnienia ojca odpowiadał kłótniami. Wreszcie doszło do tego, że ojca swojego formalnie bił.

Stary Gotschalk znajomym z płaczem okazywał ciężkie ślady pobicia to żelaznym pogrzebaczem, to grubym kijem, jakie mu zadawał syn rodzony.

Doszło do tego, że stary Gotschalk zaczął serjo obawiać się o swoje życie i nie wątpił, że usiłowane otrucie było sprawką syna.

I tu jednak słabość matki nie pozwoliła na przedsięwzięcie kroków stanowczych.

To też nikt z krewnych i znajomych na chwilę nie wątpił, że sprawcą dokonanego mordu, a mianowicie sprawcą intelektualnym, jest właśnie Władysław Marceli Gotschalk.

Po jego uwięzieniu brat młodszy, uczeń VII-ej klasy gimnazjum kieleckiego, ze wstydu i rozpacz na Karczówce pod Kielcami odebrał sobie życie wystrzałem z rewolweru.

Następnie i matka nie mogła przenieść tylu wrażeń i również w kilka miesięcy odebrała sobie życie przez powieszenie.

Tak więc słabość matki i złe wychowanie syna pociągnęły za sobą śmierć trzech ofiar.

Śledztwo sądowe jednak obaliło pierwotne poszlaki przeciw Sierudze i Korbielównie. Sam fakt otrucia nie mógł być dostatecznie dowiedziony, a i przyznanie się jej do winy przed świadkami, wyjaśnionem zostało na jej korzyść. To też rozprawy sądowe, głównie dotyczyły Majczaka i Gotschalka.

Prokurator w obszernym przemówieniu domagał się surowego i w najwyższym zakresie wymiaru kary.

Obrońca ze szczupłego materiału, jaki na obronę Gotschalka dostarczało śledztwo, starał się dowieść jego niewinności.

Sąd późnym wieczorem ogłosił wyrok, mocą którego Władysław Marceli Gotschalk uznany za winnego, skazanym został za zabójstwo ojca na lat 20 ciężkich robót, bez możności zaliczenia do kategorii poprawiających się; Majczak na lat 12-cie ciężkich robót.

W zarzucie usiłowania otrucia oskarżonych unie-

winniono. Również uwolniony został Sieruga w zarzucie niedoniesienia.

Wyroku tego skazani wysłuchali spokojnie, nie okazując wzruszenia. *M. A. K.*

Telegramy „Kurjera Warszawskiego”.

Berlin 17-go marca. (Tel. Ajen. półn.) — W dniu dzisiejszym rano przybył tutaj Jego Cesarska Wysokość Wielki Książę Konstanty Konstantynowicz i zamieszkał w pałacu ambasady rosyjskiej. O godz. 9-ej rano cesarz Wilhelm złożył Jego Cesarskiej Wysokości Wielkiemu Księciu dłuższą wizytę, poczem Jego Cesarska Wysokość przyjmował wiele wysoko postawionych osób. O godz. 1-ej po południu Jego Cesarska Wysokość złożył wizytę cesarzowej, zaś o godz. 3½ raczył odjechać do Wejmaru.

Petersburg 17-go marca. (Tel. Aj. półn.) — Według doniesienia *Praw. wiestn.*, rząd niemiecki zezwolił na przewóz tranzytowy masła rosyjskiego przez Niemcy do Anglii.

Petersburg 17-go marca. (Tel. Aj. półn.) — *Grażdanin* donosi, że specjalna przez rząd wyznaczona komisja ukończyła swoje prace około projektu nowego, obszerny zakres mającego, prawa o robotnikach.

Petersburg 17-go marca. (Telegr. Aj. półn.) — Według informacji *Mosk. wiedz.*, zapowiedziane obłożenie opłatą eksportu i importu rosyjskich biletów kredytowych zostanie faktycznie wprowadzone i ma trwać do d. 1-go stycznia 1894-go r.

Petersburg 17-go marca. (Tel. pr. K. W.) — Jak donoszą *Mosk. wiedz.*, odpowiedź rosyjska na propozycje niemieckie w przedmiocie traktatu handlowego nie rychło jeszcze nastąpi.

Petersburg 17-go marca. (Tel. Ajen. półn.) — Ogłoszono o zwinięciu towarzystwa kolei riasko-morśzańskiej.

RUCH NA KOLEJACH.

Kiażsk 17-go marca. (Tel. pr. Kur. War.) — Po oczyszczeniu plantu ze śniegu i przywróceniu prawidłowego ruchu pociągów na kolei woroneskiej, kolej riasko-uralska przyjmuje odpowiedzialność za terminową dostawę ładunków i wymianę wagonów z kolejami sąsiednimi.

REZYGNACJA.

Wiedeń 17-go marca. (Tel. pryw. Kur. War.) — Wiceprezydent izby deputowanych, Ohlmecky, odczytał na posiedzeniu dzisiejszem pismo pożegnalne Smolki, poczem podniósł wysoko jego zasługi parlamentarne. To samo uczynił Plener. Uchwalono dla ustępującego prezesa dotację roczną 7,300 zlr. Biust jego umieszczony będzie w sali posiedzeń. Wybór prezydenta w poniedziałek.

REFORMA WOJSKOWA.

Berlin 17-go marca. (Tel. pryw. Kur. W.) — Komisja wojskowa ukończyła dzisiaj drugie czytanie projektu reformy i odrzuciła go w całości.

Berlin 17-go marca. (Tel. Aj. półn.) — Komisja wojskowa ukończyła dzisiaj drugie czytanie projektu reformy wojskowej i odrzuciła go w całości wszystkimi głosami przeciw trzem. Za projektem głosowali tylko członkowie komisji ze stronnictwa konserwatystów. Komisja odrzuciła następnie wszystkie wnioski dalsze. Najbliższe posiedzenie, w którym odczytane będzie sprawozdanie, odbędzie się dopiero po świętach wielkanocnych. W skutek takiego rezultatu drugiego czytania projektu reformy wojskowej, jak ogólnie twierdzą, rozwiązanie parlamentu jest nieuniknionem. Rozwiązanie nie nastąpi jednakże prędzej, jak po głosowaniu parlamentu nad projektem.

† JULJUSZ FERRY.

Paryż 17-go marca. (Tel. pr. Kur. War.) — Juljusz Ferry zmarł dzisiaj.

DALSZE ZAWIKŁANIA.

Paryż 17-go marca. (Tel. pryw. Kur. War.) — Prezydent paryskiej izby adwokatów, Dubuit, wystosował pismo do prezesa ministrów, Ribota, w któ-

Дозволено Цензурою Варшава 5 (17) Марта 1893 г.